

Governance en medezeggenschap

mr. Arne Breunesse,
Secretaris LCG WMS/Onderwijsgeschillen

- **Governance**
- het uitvoeren van beleid, controle, macht, regels en principes van organisaties
- sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen.
- Code Goed Bestuur in het primair onderwijs
- Code Goed Onderwijsbestuur VO
- Branchecode goed bestuur in het mbo
- Branchecode goed bestuur hogescholen
- Code goed bestuur universiteiten

- **Code Goed Bestuur PO**
- Het bestuur zorgt voor goed onderwijs aan alle kinderen.
- Het bestuur werkt voortdurend in verbinding met de maatschappelijke context.
- Het bestuur werkt actief aan de professionaliteit van de organisatie en van zichzelf.
- Het bestuur werkt integer en transparant.

- **Code Goed Bestuur VO**
- Drie kernfuncties van het onderwijs.
- Vier principes:
 - Verantwoordelijkheid
 - Professionaliteit
 - Integriteit
 - Openheid

Trend medezeggenschap: hoeksteen goed bestuur en intern toezicht

- MR als *eerstelijns-forum* voor meedenken, toetsen en beoordelen bestuursbeleid: partner en waakhond tegelijk
- Versterking horizontale verantwoording: verantwoording afleggen, transparant beleid, meer *checks and balances*; rol Raad van Toezicht (jaarverslag)
- Uitbreidingen :
 - Wet versterking bestuurskracht (2017)
 - Wijziging Wms: raadplegen ouders bij fusie, sluiting, verandering van de grondslag of omzetting van een school wordt verplicht (2018)
 - Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium onderwijs

Wet versterking bestuurskracht

- Benoemingen van bestuurders en RvT moeten plaatsvinden op basis van vooraf kenbare profielen
- De (G)MR heeft adviesrecht op voorgenomen besluiten tot benoeming of ontslag van een bestuurder
- Ten minste twee keer per jaar vindt overleg plaats tussen het medezeggenschapsorgaan en de interne toezichthouder
- Versterking positie van de MR
- De bevoegdheid van de LCG WMS wordt uitgebreid en de rol van de Ondernemingskamer verandert
- De leerlingengeleding krijgt instemmingsrecht op het leerlingenparticipatiebeleid

....En de trend zet zich onverminderd voort. Op de politieke agenda:

- advies groepsgrootte (on hold)
- schoolondersteuningsprofiel vervalt, ondersteuningsaanbod komt in schoolgids
- instemmingsrecht MR hoofdlijnen schoolbegroting (samenhangend met nadere eisen besteding middelen) (on hold)
- (G)MR krijgt instemmingsrecht op aanwijzing vertrouwenspersonen
- strategisch personeelsbeleid: personeelsdeel (G)MR krijgt instemmingsrecht

Observatie I:

Wat valt bij (heel) veel geschillen op?

- achterliggende oorzaken
- gebrekkige communicatie en informatievoorziening
- onvoldoende vertrouwen (*'hakken in het zand'*; *monologische tweespraak*)
- attitude.

Observatie II: Risicovolle stellingnames bestuurders

- ‘Dat kan niet de bedoeling van de Wms zijn’
- ‘We staan financieel met de rug tegen de muur en fusie/sluiting is onvermijdelijk, mede vanwege de terugloop van leerlingen’
- ‘Procedureel is alles toch netjes verlopen’
- ‘We moesten wel snel doorpakken, het is twee voor twaalf’
- ‘Met die te kleine school staat de kwaliteit ervan onder te grote druk’
- ‘De (G)MR snapt niet welke belangen er spelen en waar het om gaat’
- ‘En dan moet de Geschillencommissie maar beslissen’.

Belangrijk om te weten

- Relatie MR – bestuur - RvT
- Rechten MR – plichten bestuur
 - Informatie, overleg, advies en instemming, faciliteiten, LCG WMS
- Rechten bestuur - plichten MR
 - Verkiezingen, overleg, advies en instemming geven, waken voor discriminatie, contact achterban, LCG WMS
 - RvT – GMR -bestuurder
- Wat als het niet goed gaat? De LCG WMS!

LCG WMS: uitspraken

- Adviesgeschil over benoeming bestuurder. De benoeming kan niet in stand blijven. 50462
- verzoek van het bevoegd gezag om de MR te verplichten verkiezingen te houden afgewezen. 46632
- Adviesgeschil over ontslag bestuurder. Het besluit kan in stand blijven. 46631
- Adviesgeschil over ontslag schoolleiding. Het bevoegd gezag heeft de MR ten onrechte niet in de gelegenheid gesteld advies te geven. Het besluit kan wel in stand blijven. 18151
- Nalevingsverzoek overlegverplichting RvT en GMR gegrond. 2113
- Nalevingsgeschil over verkiezing van leden van de medezeggenschapsraad. Het verzoek is kennelijk niet-ontvankelijk, omdat de wet geen ruimte biedt voor niet verkozen leden van de MR om een geschil in te dienen. 109468
- Nalevingsverzoek van de OGMR over de bindende voordracht voor benoeming van twee leden Raad van Toezicht is afgewezen. 108828

Soorten geschillen

LCG WMS:

- Instemmingsgeschil
- Reglement/statuutgeschil (instemmingsgeschillen)
- Adviesgeschil
- Nalevingsgeschil
- Andere geschillen (zie reglement)

Instemmingsgeschil art. 32

MR verleent niet de vereiste instemming

Wat kan BG doen?

- Vervangende instemming vragen aan LCG WMS
- binnen 6 weken!

Wat kan MR doen als BG besluit tóch neemt?

- beroep op nietigheid besluit
- én verzoek aan LCG WMS

Instemmingsgeschil art. 32

MR is niet om vereiste instemming gevraagd

Wat kan MR doen:

- beroep op nietigheid besluit
- én instemmingsgeschil LCG WMS

Géén nalevingsgeschil mogelijk ([107853](#))

Instemmingsgeshil

Nietigheid

- Besluit is nietig als MR:
 - nietigheid inroept
 - Schriftelijk (107838)
 - tegenover bevoegd gezag (107838)
 - binnen 6 weken na 'nemen' besluit (107853)
- MR naar LCG WMS voor verbod uitvoering/toepassing nietig besluit; BG vraagt LCG WMS nietigheid onterecht te verklaren (107862)

Adviesgeschil art 34

MR kan naar LCG WMS ingeval van:

- Besluit genomen in afwijking van advies MR
- Besluit genomen zonder vereist advies MR

Als besluit afwijkt van advies MR

- Uitvoering besluit 6 weken opgeschort, tenzij MR akkoord gaat met uitvoering
- MR binnen 6 weken naar LCG WMS
- argumenten advies en ernstige schade belang school of MR

Adviesgeschil als geen advies gevraagd is

- MR binnen 6 weken naar LCG WMS
- besluit 6 weken opgeschort
- ‘advies’ MR alsnog formuleren
- argumenten advies en ernstige schade belang school of MR
- Géén nalevingsgeschil mogelijk (*analogie 107853*)

Uitspraak LCG WMS

- Besluit kan wel of niet in stand blijven
- LCG WMS kan voorzieningen treffen:
 - gevolgen adviesplichtig besluit ongedaan maken
 - verbod op handelingen uitvoering of toepassing adviesplichtig besluit

Nalevingsgeschil bij LCG WMS

Naleving van de onderwijswetten (WOT)

Ook bevoegd gezag kan nalevingsgeschil indienen

- LCG WMS kan dwangsom opleggen aan BG
- LCG WMS kan MR ontbinden
- LCG WMS kan voorzieningen treffen
- GEEN nalevingsgeschil als besluit zonder advies of instemming genomen is (*107853 en 107943*)

Beroep bij OK

- Ondernemingskamer gerechtshof Amsterdam
- Termijn beroep: 1 maand na uitspraak LCG WMS
- Advocaat vereist
- Vol beroep
- Geen proceskostenveroordeling voor MR

- Bindende uitspraken
- Regel is regel (nietigheid besluit)
- Regel is regel (adviesgeschil als geen advies gevraagd is)
- Stok-achter-de-deur (dwangsom/ontbinding MR/voorzieningen)
- Beroep bij de Ondernemingskamer
- 'Equal arms' (faciliteitenregeling)

Faciliteitenregeling art. 28

Wms over faciliteiten MR:

- voorzieningen
- noodzakelijke kosten MR: vergoed door BG gezag

Faciliteitenregeling

Wms en OK over kosten advocaat

- MR moet kosten vooraf melden met schatting en motivering ([108365](#))
- BG moet noodzakelijkheid kunnen beoordelen
- MAAR: kosten nalevingsgeschil over die kosten: altijd vergoeden, maar kan gematigd worden

LCG WMS: [107962](#) en [108365](#)

OK, 25 september 2018: ECLI:NL:GHAM:2018:3434

Hoe kijkt de LCG WMS naar besluiten BG?

- Uitgangspunt: gebonden aan de wet
- Redelijkheidstoets (verschillend voor adviesinstemmingsgeskil)
- toetsstenen goed bestuur: vooral zorgvuldig handelen en deugdelijk motiveren

Zorgvuldig handelen

- MR tijdig betrekken bij ingrijpende besluiten ([107558](#), [107643](#), [105040](#))
- Overlegverplichtingen (art. 6 en 17, [106374](#))
- MR tijdig kunnen beschikken over relevante informatie (art. 8)
- informatie moet toegankelijk/begrijpelijk zijn voor MR ([107852](#), [105596](#); fin. stukken summier/ondoorzichtig)
- Besluit moet deugdelijk gemotiveerd zijn ([108364](#), [105783](#), [104902](#))

Motivering MR

- Onthouding instemming MR moet gemotiveerd zijn
- Negatief advies moet gemotiveerd zijn

Benoeming schoolleider

Adviesrecht MR

- Interim, gedetacheerd, tijdelijke waarneming (*104268, 105346*)
- conrector wordt rector (*104227*)
- benoeming boventallige directeur andere school BG (*104525*)

Ontslag schoolleider

Adviesrecht MR

- Ontslag na mediation in openbaar onderwijs (*108079*)
- Vaststellingsovereenkomst soms toch ontslag (*105768*)
- Overplaatsing en ontslag (*105482, 105780*)
- Verzoek ontbinding kantonrechter (*08.011*)
- Directeur die ontslag neemt: geen adviesrecht (*105346, 105482*)

Mediation

- Mediationdesk
- MfN geregistreeerde mediators
- ook voor medezeggenschapsconflicten

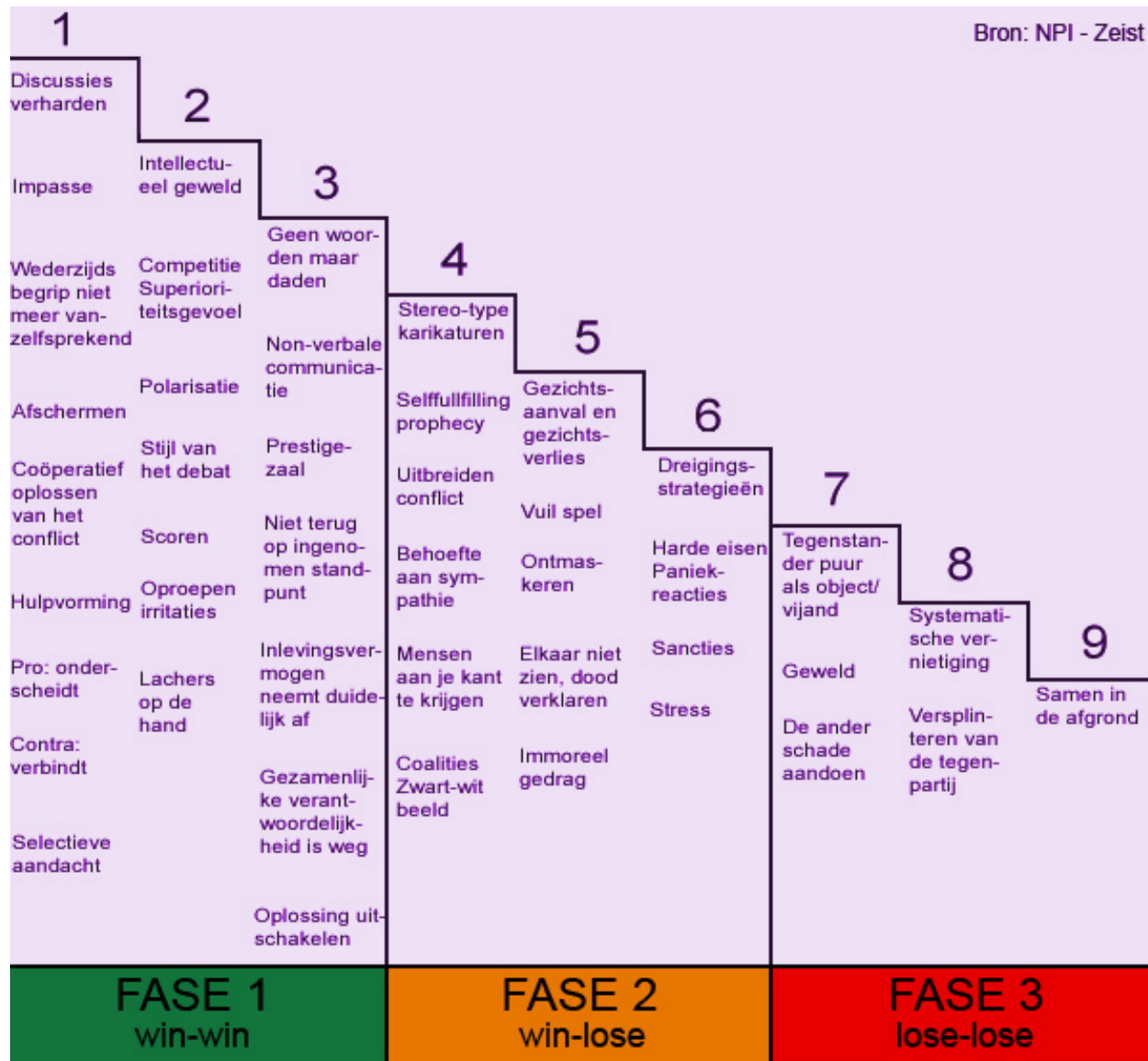

Medezeggenschap en Mediation

WAT IS MEDIATION

Mediation is een vorm van conflictoplossing waarbij een neutrale derde, de mediator, partijen helpt om tot de oplossing voor hun conflict te komen.

Escalatieladder Glasl

Uitgangspunten mediation

- Vrijwilligheid
- Commitment
- Vertrouwelijk
- Niet alleen terugkijken, maar ook aandacht voor toekomstige relatie, herstel van vertrouwen
- Onpartijdigheid/neutraliteit mediator

Rol van de mediator

- De mediator is procesbegeleider
- Onpartijdig en neutraal
- Geeft geen oordeel of beslissing
- Zorgt voor goede, respectvolle communicatie
- Zet mediationvaardigheden in (LSD)

PROCEDURE LCG WMS VS MEDIATION

Procedure LCG WMS:	Mediation:
<ul style="list-style-type: none">•Derde bepaalt wie gelijk heeft	<ul style="list-style-type: none">•Partijen komen gezamenlijk tot een oplossing
<ul style="list-style-type: none">•Winnaar- Verliezer	<ul style="list-style-type: none">•Win-Win
<ul style="list-style-type: none">•Uitvergroten tegengestelde standpunten	<ul style="list-style-type: none">•Richt zich op wederzijdse belangen
<ul style="list-style-type: none">•Focus op inhoudelijke geschilpunt	<ul style="list-style-type: none">• Ook/met name focus op toekomstige relatie
<ul style="list-style-type: none">•Minder ruimte voor emotie	<ul style="list-style-type: none">•Ruimte voor emoties
<ul style="list-style-type: none">•Deelname gevorderd	<ul style="list-style-type: none">•Vrijwillige deelname
<ul style="list-style-type: none">•Duur: gemiddeld 10-12 weken	<ul style="list-style-type: none">•Duur: ligt bij partijen

Medezeggenschap en Mediation

Ter afsluiting de volgende tips

- Zorg voor goede communicatie- en werkafspraken
- Als er iets hapert in het medezeggenschapsproces, bespreek dat dan met elkaar: hoe eerder, hoe beter
- Neem de ander serieus
- Wees nieuwsgierig
- Luisteren Samenvatten Doorvragen (LSD)
- Vraag advies als je er samen niet uitkomt

Onderwijsgeschillen

v o s } a b b
Expertisecentrum
Onderwijsgeschillen
LCG WMS

Dank voor uw aandacht!

www.onderwijsgeschillen.nl

www.infowms.nl